

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ
وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ
وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾

15 Biz insana, anne ve babasına devamlı iyilik yapmayı, ihsanda bulunmayı, onlardan hiçbir şeyi esirgememeyi tekrar tekrar tavsiye ettik. Annesi onu binbir zahmetle karnında taşıdı. Acılar içinde doğurdu.

Çocuğun ana karnında taşınmaya başlamasından, sütten kesilinceye kadar geçen süre otuz aydır. İnsan, onsekiz yaşına gelinceye kadar ana-babanın sorumluluğunda; otuzlu yaşların sonuna kadar ana-babaya da sıkıntısını yansitarak hayatını sürdürür. Kırk yaşına gelince de:

“- Rabbim, bana ve ana-babama ihsan ettiğin, lütfettiğin nimetlerine şükretmemi, hâlis niyet ve amaçlarla, senin razı olacağın, İslâm esaslarını, İslâmî düzeni hayata geçirmemi, iş barışı içinde bilinçli, planlı, mükemmel, meşrû, faydalı, verimli çalışarak nimetin-ürünün bollaşmasını sağlamamı, yerinde, haklı çıkışlar yaparak, düzelmeye, iyiliğe, iyileştirmeye ön ayak olmamı, cârî-kalıcı hayırlar-sâlih ameller işlememi gönlüme ilham et, gazabını gerektirecek şeylerden uzak tut. Din ve dünya işlerinin, sosyal ilişkilerin, neslim içinde de düzgün ve geliştirilerek devamını sağla. Ben günah işlemekten vaz-geçerek tevbe edip sana itaate yöneldim. Ben İslâm'ı yaşayan müslümanlardan biriyim” der.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ نَقَبَلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾

16 İşte onlar, işlemeye devam ettikleri maksatla örtüşen niyete dayalı, bilinçli amellerin en güzelini, en değerlisini ölçü alarak mükâfatlandıracağımız, günahlarını bağışlayacağımız cennet ehli arasında olan kimselerdir. Bu kendilerine dünyada iken verilen doğru sözün, va'din gereğidir.

وَالَّذِي قَالَ لِيَا أَلِدِيهِ أَفٍّ لَّكَ مَا أَتَعِدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي
وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

17 Ana ve babasına:

“- Canımı sıktığınız yeter! Benden önce sayısız nesiller geçip gittiği halde, hiç birisinde diriliş belirtileri görülmezken, siz, bana öldükten sonra tekrar diriltilip kabrimden çıkarılacağımı mı va'dediyorsunuz?” diyen kimseye, anne, babası Allah'a sığınarak:

“- Aman, nasıl düşünüyorsun evlâdım! Gel iman et. Allah'ın va'di haktır, doğrudur” dediklerinde, oğulları:

“- Bu Kur'an kesinlikle öncekilerin masallarıdır” der.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ
وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾

18 İşte onlar, hür iradeye, özgürce seçme hakkına sahipken, peygamberlere ve kutsal kitaplara itibar etmedikleri için, kendilerinden önce yaşayıp geçip gitmiş olan cin ve insan toplulukları içinde azap ile ilgili gerekçeli kararı hak eden kimselerdir. Onlar gerçekte hüsrana uğramış kimselerdir.

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَلِيُوفيَهُمْ أَعْمَالُهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

19 Herkes, işledikleri ameller sebebiyle âhirette farklı muamelelere tâbi tutulacaktır. Allah onlara amellerinin karşılığını tam olarak verir. Onlara haksızlık edilmez.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَأَسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْرُونَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

20 Kulluk sözleşmesindeki ortak taahhütlerini, Allah'a iman, kulluk ve sorumluluk bilincini şuur altına iterek örtbas edip inkârda ısrar edenler, kâfirler ateşe atılacakları gün, kendilerine:

“- Siz, dünya hayatınızda bütün imkânlarınızı, değerlerinizi harcadınız, onların zevkü safasını sürdürdünüz. Bugün alçaltıcı bir azap ile cezalandırılacaksınız. Yeryüzünde hak etmediğiniz halde, büyüklük taslayıp serkeşlik, zorbalık, diktatörlük etmenizin, boyunuzca günah, isyan, inkâr bataklığına dalmanızın, doğru ve mantıklı düşünmeyi terketmeniz, fâsıklığınızın cezasını çekeceksiniz” denilir.